

<http://dx.doi.org/10.30747/bfgez.67.2017.10>

Dnia 14 IX 2017 r. w Gdyni zmarła **Mieczysława Martynowska** z d. Moder ps. Janka, PWK, AK okręg Łódź.

Urodziła się 1 I 1922 r. w Pabianicach, córka Kazimierza i Marianny z Nowickich. W okresie szkoły podstawowej im. Grzegorza Piramowicza w Pabianicach należała do Związku Harcerstwa Polskiego, a w okresie szkoły średniej do Przystosobienia Wojskowego Kobiet (PWK). W lipcu 1939 r. ukończyła kurs podinstruktorski na obozie PWK w Istebnej. Od 10-go roku życia należała do Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Pabianicach uprawiając czynnie sport – gimnastykę i lekkoatletykę. Do 1 IX 1939 r. ukończyła I klasę liceum przyrodniczego. Z chwila wybuchu wojny zgłosiła się do Wojskowej Służby Kobiet i pełniła dyżury w punkcie sanitarno-dożywieniowym na dworcu kolejowym w Pabianicach zorganizowanym przez drużyny żeńskie ZHP i PWK. Od 13 XI 1939 r. uczęszczała do 8 klasy polskiego gimnazjum, które zostało zamknięte przez władze niemieckie w końcu grudnia 1939 r. Ojciec, pracownik umysłowy w Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Łodzi i członek Zw. Zachodniego, stracił pracę, musiał się ukrywać i w czerwcu 1940 r. przez zieloną granicę dostał się do Generalnego Gubernatorstwa. Po wyjeździe ojca matka poszła do pracy do ogrodnika. Zamieszkała wraz z matką w Pabianicach przy ul. Bugaj 28. O lutego 1940 r. do lutego 1944 r. należała do Sz. Sz. i ZWZ-AK. Przysięgę złożyła dnia 5 II 1940 r. na ręce Jana Koziary i Jerzego Lewandowskiego, otrzymując pseudonim „Janka”. Pomagała Lewandowskiemu w drukowaniu „Szańca” w domu przy ul. Kopernika (segregowała i układała czcionki przywożone w torbie z drukarni w Łodzi). Po aresztowaniu Lewandowskiego w maju 1940 r. zajmowała się nadal kolportażem „Szańca”, tajnej

„bibuły”. Współpracowała z Jadwigą Wojtkowską i Haliną Śniadówną. Współpracowała przy tajnych nasłuchach jako łącznik między J. Koziarą, Tadeuszem Woldańskim „Szczerbą”, Mieczysławem Kempnerem.

Od 9 IX 1940 r. do lutego 1941 r. prowadziła tajne nauczanie w domu przy ul. Bugaj 28 (dla 7 osób, dzieci szkoły podst.). W lutym 1941 r., zagrożona wywozem na roboty do Niemiec, udała się do G. G., Opatowa Kieleckiego, gdzie przebywała do września 1941 r. Po powrocie do Pabianic wznowiła działalność konspiracyjną. Od września 1941 r. do lutego 1944 r. jej działalność polegała na pisaniu miejscowej „bibuły”, tekst otrzymywała m in z Biuletynu Informacyjnego dostarczanego przez R. Komornickiego. Pracę wykonywała w mieszkaniu Komornickich przy ul. Żytnej 10, do czasu gdy T. Woldański i Komornicki zostali aresztowani (11 XI 1943 r.). Praca konspiracyjna została przyhamowana i w tym czasie pracowała zarobkowo w F-ie Warengenossenschaft przy ul. Łaskiej. W obawie przed aresztowaniem uciekła do Opatowa Kieleckiego, gdzie przebywał ojciec i tam uczęszczała na komplety tajnego nauczania do prof. Bondery, przerabiając II klasę licealną. Wraz z ojcem przebywała tam do stycznia 1945 r. Do Pabianic wróciła dopiero w kwietniu 1945 i w swoim starym gimnazjum zdała maturę.

W październiku 1945 r. rozpoczęła studia akademickie na SGGW w Łodzi na wydziale ogrodniczym, które ukończyła w 1949 r. uzyskując tytuł inżyniera ogrodnika. Podczas studiów była członkiem AZS Łódź, którego barwy reprezentowała zdobywając w lekkoatletyce w latach 1946–1949 mistrzostwa Polski. Brała również udział z pomyślnymi wynikami w licznych imprezach międzynarodowych, będąc w lekkoatletycznej Kadrze Narodowej.

Jesienią 1949 roku wyjechała na Wybrzeże. Pracowała w Biurze Projektów (Miastoprojekt) na stanowisku projektanta terenów zielonych. W grudniu 1956 r. wyszła za mąż za Bohdana Martynowskiego (żołnierza AK, powstańca warszawskiego). Zamieszkała w Pucku i przez cztery lata prowadziła wraz z mężem gospodarstwo rolne, jednocześnie pracowała zawodowo jako kierownik zespołu terenów zielonych w biurze „Miastoprojekt” w Gdańsku do czasu emerytury w 1977 r.

Od 1997 r. była aktywną członkinią Memoriału gen. Marii Wittek. Uczestniczyła w sesjach popularno-naukowych organizowanych przez Fundację. Utrzymywała stały kontakt z Fundacją gen. E. Zawackiej. Pochowana na Cmentarzu Parafialnym Borowo.

Anna Rojewska